

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA – DOKUMENT NADZOROWANY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ		
Urząd Miasta Płocka	Księga środowiskowa Kategoria informacji: informacja publicznie dostępna	Wydanie 07 z dnia 04.04.2013
P – 12	System Zarządzania Środowiskowego	Strona 1

1. Księga Środowiskowa

Księga Środowiskowa to podstawowy dokument opisujący strukturę i funkcjonowanie wdrożonego w Urzędzie Systemu Zarządzania Środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy PN-EN ISO 14001:2005

2. Zarządzanie Księgą Środowiskową

Księga Środowiskowa stanowi część dokumentacji ZSZ w Urzędzie.

Księgą Środowiskową zarządza Pełnomocnik ds. ZSZ.

Zarządzanie Księgą Środowiskową polega na dokonywaniu przeglądu treści, przeglądu zgodności z przepisami prawnymi, aktualizacji i rozpowszechnianiu.

2.1. Cel Księgi Środowiskowej

Celem Księgi Środowiskowej jest opisanie Systemu Zarządzania Środowiskowego funkcjonującego w Urzędzie.

2.2 Zakres stosowania Księgi Środowiskowej

Księga Środowiskowa dotyczy wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu.

2.3. Odpowiedzialność

Za dokonywanie przeglądu treści, aktualizację i rozpowszechnianie Księgi Środowiskowej odpowiada Pełnomocnik ds. ZSZ.

Odpowiedzialności za funkcjonowanie poszczególnych elementów Systemu Zarządzania Środowiskowego zostały określone w procedurach, instrukcjach, Programie Zarządzania Środowiskowego oraz Planie monitorowania i pomiarów.

We wszystkich przypadkach, gdy jako odpowiedzialny wskazywany jest inny podmiot oznacza to, że realizuje on określone czynności zgodnie z umową zawartą z organizacją lub innymi dokumentami stanowiącymi wytyczne organizacji.

3. Definicje:

Organizacja	Urząd Miasta Płocka
Środowisko	otoczenie, w którym działa organizacja, z uwzględnieniem powietrza, wody, ziemi, zasobów naturalnych, flory, fauny, ludzi i ich wzajemnych zależności
Aspekt środowiskowy -	element działań organizacji, jej wyrobów lub usług, który może wzajemnie oddziaływać ze środowiskiem. Znaczącym aspektem jest ten, który ma lub może mieć znaczący wpływ na środowisko
Wpływ na środowisko -	każda zmiana w środowisku, zarówno niekorzystna, jak i korzystna, która w całości lub częściowo jest spowodowana działaniami organizacji, jej wyrobami lub usługami
System Zarządzania Środowiskowego -	część ZSZ, która obejmuje strukturę organizacyjną, planowanie, odpowiedzialność, zasady postępowania, procedury i środki potrzebne do

Autor dokumentu: Anna Domańska – Zespół Administracji	Zatwierdził merytorycznie: Tadeusz Harabasz – Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska	Zatwierdził do użytkowania: Marcin Uchwał – Pełnomocnik ds. ZSZ

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA – DOKUMENT NADZOROWANY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

Urząd Miasta Płocka	Księga środowiskowa Kategoria informacji: informacja publicznie dostępna	Wydanie 07 z dnia 04.04.2013
P – 12	System Zarządzania Środowiskowego	Strona 2

opracowywania, wdrażania, realizowania, przeglądu i utrzymywania polityki środowiskowej

Polityka środowiskowa - deklaracja organizacji dotycząca jej intencji i zasad odnoszących się do ogólnych efektów działalności środowiskowej, określająca ramy do działania i ustalania celów oraz zadań środowiskowych organizacji

Cel środowiskowy - ogólny cel, wynikający z polityki środowiskowej, który organizacja ustaliła do osiągnięcia, i który jest określony ilościowo, tam gdzie jest to możliwe

Zadanie środowiskowe - szczegółowe wymaganie dotyczące efektów działalności środowiskowej, wyrażane ilościowo zawsze gdy to jest możliwe, mające zastosowanie do organizacji albo jej części, wynikające z celów środowiskowych, które należy określać oraz realizować, aby osiągnąć te cele

Efekty działalności środowiskowej – możliwe do zmierzenia wyniki funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego, opartego na polityce, celach i zadaniach środowiskowych, związane ze sterowaniem przez organizację aspektami środowiskowymi

4. Opis realizacji wymagań normy ISO 14001

4.1. Wymagania ogólne

Wdrożony System Zarządzania Środowiskowego został oparty na wymaganiach normy PN-EN ISO 14001:2005 i służy, poprzez zapewnienie procesu ciągłego doskonalenia, poprawie funkcjonowania organizacji we wszystkich aspektach mających bezpośredni lub pośredni wpływ na środowisko.

4.2. Polityka Środowiskowa

Polityka Środowiskowa to podstawowy dokument Systemu Zarządzania Środowiskowego, określający kierunki działań podejmowanych przez organizację w zakresie ograniczania jej negatywnego wpływu na środowisko. Polityka Środowiskowa jest wyrazem woli i zobowiązania najwyższego kierownictwa organizacji do zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego, przestrzegania prawa z zakresu ochrony środowiska oraz ciągłego doskonalenia i poprawiania efektów działalności wpływającej na środowisko.

Polityka Środowiskowa stanowi część Polityki ZSZ. Za realizację Polityki Środowiskowej odpowiedzialny jest Prezydent Miasta Płocka.

4.3. Planowanie

4.3.1. Aspekty środowiskowe

Identyfikacja aspektów środowiskowych oraz wskazanie znaczących aspektów środowiskowych prowadzone są według procedury P-12/Pr-1 – **Identyfikacja i ocena aspektów środowiskowych**.

Autor dokumentu: Anna Domańska – Zespół Administracji	Zatwierdził merytorycznie: Tadeusz Harabasz – Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska	Zatwierdził do użytkowania: Marcin Uchwał – Pełnomocnik ds. ZSZ

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA – DOKUMENT NADZOROWANY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ		
Urząd Miasta Płocka	Księga środowiskowa Kategoria informacji: informacja publicznie dostępna	Wydanie 07 z dnia 04.04.2013
P – 12	System Zarządzania Środowiskowego	Strona 3

Wskazanie znaczących aspektów środowiskowych służy planowaniu działań organizacji nastawionych na poprawę jej interakcji ze środowiskiem – określaniu celów i zadań środowiskowych.

4.3.2. Wymagania prawne i inne

Identyfikacja wymagań prawnych i innych prowadzona jest według instrukcji **P-1/In-3 – Przegląd przepisów prawnych i innych.**

Identyfikacja wymagań prawnych i innych służy ustaleniu czy organizacja działa zgodnie z wymaganiami środowiskowymi i stanowi podstawę do podejmowania działań mających na celu osiągnięcie lub przywrócenie tej zgodności.

4.3.3. Cele i zadania

Na podstawie zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych oraz zidentyfikowanych wymagań prawnych i innych organizacja ustanawia cele środowiskowe, dla których określa odpowiednie zadania środowiskowe do zrealizowania. Realizacja celów i zadań środowiskowych pozwala na poprawę interakcji organizacji ze środowiskiem i stopniowe zmniejszanie negatywnego oddziaływania na środowisko.

4.3.4. Program zarządzania środowiskowego

Program Zarządzania Środowiskowego to dokument, który określa odpowiedzialność za realizację poszczególnych celów i zadań środowiskowych, przydziela środki na ich realizację i narzuca terminy realizacji. Program Zarządzania Środowiskowego stanowi część dokumentacji ZSZ.

4.4. Wdrażanie i funkcjonowanie

4.4.1. Struktura i odpowiedzialność

Strukturę organizacyjną Urzędu określa Regulamin organizacyjny Urzędu Miasta Płocka.

Ponadto Prezydent powołał Pełnomocnika ds. ZSZ, któremu określił zadania, zakres odpowiedzialności i uprawnień, aby zapewnić, że wymagania Systemu Zarządzania Środowiskowego są ustalone, wdrożone i utrzymywane zgodnie z normą PN-EN ISO 14001:2005.

Odpowiedzialności innych osób w organizacji za funkcjonowanie poszczególnych elementów Systemu Zarządzania Środowiskowego zostały określone w poszczególnych dokumentach systemu: procedurach, instrukcjach, Programie Zarządzania Środowiskowego oraz Planie monitorowania i pomiarów środowiskowych

4.4.2. Szkolenie, świadomość i kompetencje

Planowanie, realizacja i dokumentowanie szkoleń realizowane jest zgodnie z procedurą **P-4/Pr-1 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu Miasta Płocka – formy szkolne i pozaszkolne.**

Szkolenia realizowane są w celu uświadomienia pracownikom:

a) znaczenia zgodności działania z polityką i procedurami oraz wymaganiami Systemu Zarządzania Środowiskowego,

Autor dokumentu: Anna Domańska – Zespół Administracji	Zatwierdził merytorycznie: Tadeusz Harabasz – Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska	Zatwierdził do użytkowania: Marcin Uchwał – Pełnomocnik ds. ZSZ

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA – DOKUMENT NADZOROWANY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ		
Urząd Miasta Płocka	Księga środowiskowa Kategoria informacji: informacja publicznie dostępna	Wydanie 07 z dnia 04.04.2013
P – 12	System Zarządzania Środowiskowego	Strona 4

- b) znaczących, aktualnych lub potencjalnych wpływów działania pracowników na środowisko, a także korzyści dla środowiska wynikających z poprawy ich działania,
- c) ich zadań i odpowiedzialności w osiąganiu zgodności działania z polityką i procedurami oraz z wymaganiami Systemu Zarządzania Środowiskowego, łącznie z wymaganiami dotyczącymi gotowości na wypadek awarii i reagowania na awarie,
- d) potencjalnych konsekwencji nieprzestrzegania ustalonych procedur operacyjnych.

4.4.3. Komunikowanie się

Polityka Środowiskowa stanowiąca część Księgi ZSZ w Urzędzie opublikowana jest na stronie internetowej: www.bip.plock.eu. Na stronie tej opublikowany jest również Program Zarządzania Środowiskowego oraz Rejestr aspektów środowiskowych.

Kompetencje w zakresie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej określa Regulamin organizacyjny Urzędu Miasta Płocka.

Komunikowanie się w ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego obejmuje przekazywanie informacji dotyczących wpływu organizacji na środowisko.

Komunikacja wewnętrzna w zakresie Systemu Zarządzania Środowiskowego obejmuje:

- komunikowanie pracownikom treści Polityki Środowiskowej i innych zobowiązań podjętych przez najwyższe kierownictwo,
- przekazywanie informacji dotyczących zidentyfikowanych znaczących aspektów środowiskowych oraz wymagań prawnych i innych,
- przekazywanie informacji dotyczących ustalenia celów i zadań środowiskowych oraz realizacji Programu Zarządzania Środowiskowego,
- przekazywanie informacji służących podnoszeniu poziomu świadomości pracowników w zakresie Systemu Zarządzania Środowiskowego funkcjonującego w Urzędzie.

Komunikacja zewnętrzna w zakresie Systemu Zarządzania Środowiskowego obejmuje:

- komunikowanie się z zewnętrznymi instytucjami, podmiotami gospodarczymi i osobami fizycznymi w kwestiach dotyczących oddziaływania organizacji na środowisko,
- reagowanie na skargi i wnioski oraz publikacje prasowe dotyczące oddziaływania organizacji na środowisko.

4.4.4. Dokumentacja Systemu Zarządzania Środowiskowego

W Urzędzie funkcjonuje dokumentacja opisująca elementy Systemu Zarządzania Środowiskowego i ich wzajemne oddziaływania. Dokumentami opisującymi elementy Systemu Zarządzania Środowiskowego są:

- Księga Środowiskowa,
- Polityka Środowiskowa,
- Program Zarządzania Środowiskowego,
- procedury i instrukcje Systemu Zarządzania Środowiskowego,
- zapisy.

Autor dokumentu: Anna Domańska – Zespół Administracji	Zatwierdził merytorycznie: Tadeusz Harabasz – Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska	Zatwierdził do użytkowania: Marcin Uchwał – Pełnomocnik ds. ZSZ

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA – DOKUMENT NADZOROWANY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ		
Urząd Miasta Płocka	Księga środowiskowa Kategoria informacji: informacja publicznie dostępna	Wydanie 07 z dnia 04.04.2013
P – 12	System Zarządzania Środowiskowego	Strona 5

4.4.5. Nadzór nad dokumentacją

Nadzór nad dokumentacją realizowany jest na podstawie procedury **P-1/Pr- 4 – Nadzór nad dokumentacją**. Nadzór nad dokumentacją służy zapewnieniu, że:

- dokumenty są możliwe do zlokalizowania,
- dokumenty są dostępne w miejscach, w których wykonywane są operacje istotne dla skutecznego funkcjonowania systemu,
- dokumenty poddawane są okresowym przeglądom, w miarę potrzeby nowelizowane oraz zatwierdzane przez upoważniony personel,
- nieaktualne dokumenty są wycofywane i odpowiednio zabezpieczane przed przypadkowym ich wykorzystaniem,
- nieaktualne dokumenty są odpowiednio oznaczone.

4.4.6. Sterowanie operacyjne

W organizacji sterowanie operacyjne realizowane jest w oparciu o:

- a) procedury i instrukcje ZSZ,
- b) dokumentację eksploatacyjną,
- c) inne dokumenty, określające bezpieczne dla środowiska sposoby postępowania,
- d) inne przyjęte w organizacji sposoby postępowania (także nieformalne).

Obszary objęte sterowaniem operacyjnym dotyczą miejsc i działań związanych ze znaczącymi aspektami środowiskowymi. Sterowanie operacyjne zapewnia, że proces lub działanie, które w znaczny sposób oddziałuje na środowisko jest realizowane w kontrolowanych warunkach.

W celu zapewnienia pełnego nadzoru nad realizacją działań w obszarach objętych sterowaniem operacyjnym, organizacja ustanowiła mechanizm informowania dostawców o mających wobec nich zastosowanie dokumentach sterowania operacyjnego funkcjonujących w organizacji.

4.4.7. Gotowość na wypadek awarii i reagowanie na awarie

Gotowość na wypadek awarii i reagowanie na awarie zostały zapewnione poprzez wdrożenie do stosowania procedury **P- 12/Pr-3 – Gotowość i reagowanie na awarie środowiskowe**.

4.5. Sprawdzanie i działania korygujące

4.5.1. Monitorowanie i pomiary

Sposób postępowania w kwestii monitorowania i pomiarów określa procedura **P- 12/Pr-2 - Monitorowanie i pomiary środowiskowe**.

Monitorowanie i pomiary środowiskowe to podstawowe narzędzie kontroli skuteczności funkcjonowania Systemu Zarządzania Środowiskowego. Pomiarom podlegają parametry tych operacji i działań organizacji, które mają lub mogą mieć istotny wpływ na środowisko.

Monitorowanie prowadzone jest w celu:

- oceny zgodności z wymaganiami prawnymi i innymi,

Autor dokumentu: Anna Domańska – Zespół Administracji	Zatwierdził merytorycznie: Tadeusz Harabasz – Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska	Zatwierdził do użytkowania: Marcin Uchwał – Pełnomocnik ds. ZSZ

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA – DOKUMENT NADZOROWANY W WERSJI ELEKTRONICZNEJ		
Urząd Miasta Płocka	Księga środowiskowa Kategoria informacji: informacja publicznie dostępna	Wydanie 07 z dnia 04.04.2013
P – 12	System Zarządzania Środowiskowego	Strona 6

- oceny realizacji ustanowionej Polityki Środowiskowej,
- oceny stopnia realizacji celów i zadań środowiskowych realizowanych w ramach Programu Zarządzania Środowiskowego.

Pomiary przewidziane do wykonania przez jednostki zewnętrzne zlecane są usługodawcom posiadającym certyfikaty dotyczące badań laboratoryjnych (akredytacja) lub wyposażenia pomiarowego (legalizacja).

4.5.2. Niezgodności oraz działania korygujące i zapobiegawcze

Organizacja określiła i wdrożyła zasady postępowania w przypadku stwierdzenia niezgodności. Zasady te reguluje procedura **P- 1/Pr- 2 – Działania korygujące i zapobiegawcze**.

Działania korygujące lub zapobiegawcze obejmują:

- wykrycie niezgodności lub potencjalnej niezgodności,
- badanie przyczyn wystąpienia niezgodności,
- określenie działań potrzebnych do wyeliminowania przyczyn,
- zastosowanie środków nadzoru dla zapewnienia podjęcia odpowiednich działań i sprawdzenia ich skuteczności.

4.5.3. Zapisy

Sposób postępowania z zapisami określa procedura **P- 1/Pr- 5 Nadzorowanie zapisów**.

W zakresie Systemu Zarządzania Środowiskowego funkcjonującego w organizacji zapisami objęto:

- aspekty środowiskowe i ich wpływ na środowisko,
- wymagania związane z przepisami prawnymi i innymi dotyczącymi środowiska,
- monitorowanie i pomiary środowiskowe,
- gotowość na wypadek awarii i reagowanie na awarie,
- wewnętrzne i zewnętrzne komunikowanie się w sprawach ochrony środowiska,
- szkolenia,
- audyty,
- działania korekcyjne, korygujące i zapobiegawcze,
- przeglądy wykonywane przez najwyższe kierownictwo.

4.5.4. Audyt systemu zarządzania środowiskowego

Sposób przygotowywania i przeprowadzania auditów określa procedura **P- 1/Pr-1 – Audyty wewnętrzne ZSZ**.

Audyty mają na celu okresowe sprawdzanie zgodności funkcjonującego Systemu Zarządzania Środowiskowego z wymaganiami normy PN-EN ISO 14001:2005. Częstotliwość auditów w poszczególnych komórkach organizacyjnych jest zależna od znaczenia środowiskowego poszczególnych obszarów. Program auditów wewnętrznych opracowuje Zespół ds. ZSZ, a zatwierdza Pełnomocnik ds. ZSZ.

4.6. Przegląd wykonywany przez kierownictwo

Najwyższe kierownictwo przeprowadza przynajmniej raz w roku przegląd Systemu Zarządzania Środowiskowego, aby zapewnić stałą jego przydatność i to, że jest on właściwy i skuteczny. Przegląd dokonywany przez kierownictwo jest dokumentowany.

Autor dokumentu: Anna Domańska – Zespół Administracji	Zatwierdził merytorycznie: Tadeusz Harabasz – Dyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska	Zatwierdził do użytkowania: Marcin Uchwał – Pełnomocnik ds. ZSZ